

”En af de ting, vi ved om Universet, er, at det udvider sig, men ingen ved, om det vil blive ved med at udvide sig for evigt, eller om det en dag vil stoppe”¹. Det samme er tilfældet med anvendelsesområdet for EU’s statsstøtteregler og statsstøtteretten, konstaterer Preben Sandberg Pettersson.

EU’s statsstøtteregler får udvidet betydning for konkurrencen på det indre marked

EU’s statsstøtteregler har i de senere år fået øget betydning for fremme af velfungerende markeder uden konkurrenceforvridninger og negativ påvirkning af samhandlen i EU. De seneste 10 år er der gennemført 2 omfattende statsstøttereformer, der har medført en præcisering af statsstøttebegrebet, det vil sige, i hvilke tilfælde offentlig finansiering af virksomheder udgør statsstøtte. Derudover er 2 rådsforordninger og 35 Kommissionens retsakter om vilkår og procedurer for medlemsstaternes tildeling af forenelig og lovlig statsstøtte revideret. Der er både tale om en udvidelse af statsstøttebegrebet og om en omfattende kodificering af gældende praksis for vurdering af statsstøtte og godkendelse af statsstøtte som forenelig med det indre marked. En afgørende del af reformen er, at EU-Kommissionen fremover vil koncentrere indsatsen om de sager, der har størst indvirkning på det indre marked. Kompetencen til at vurdere statsstøtte og kontrollere overholdelse af statsstøttereglerne – d.v.s. om der ydes lovlig og forenelig statsstøtte – decentraliseres derimod til medlemsstaternes myndigheder på baggrund af kodificerede gruppefritagelsesregler og nationale statsstøtteregistre, under Kommissionens og EU-domstolens overordnede kontrol. Dette stiller øgede krav til viden og kompetence indenfor statsstøtteren hos de danske myndigheder – ministerier, styrelser, regioner og kommuner – og hos virksomhederne og deres rådgivere, da ulovlig og uforenelig statsstøtte, der forvrider konkurrencen og samhandel på det indre marked, vil kunne kræves tilbagebetalt til myndighederne med renters rente af den virksomhed, der har fået tildelt støtten.

Statsstøttereformen

I maj 2012 initierede EU-kommissær Joaquin Almunia reformen af EU's statsstøttere regler og procedurer – den såkaldte ”State Aid Modernisation” – eller SAM initiativet blandt EU insiders. Nuværende Konkurrencekommissær Magrethe Vestager har ihærdigt videreført arbejdet. Reformen har som målsætning at fremme bæredygtig, intelligent og inklusiv vækst i et konkurrencedygtigt indre marked, øget beskæftigelse og grøn omstilling, samt at fremme budgetdisciplin ved en stringent anvendelse af statsstøttere reglerne, så støtte alene ydes, hvor den skaber incitament til at korrigere for markedsfejl.

Reformen indebærer en revision af 2. rådsforordninger – bemyndigelsesforordningen³ og procedureforordningen⁴ – og ca. 35 Kommissionsretsakter og en decentralisering af kompetencen til at udøve statsstøttekontrol og selvregulering til medlemsstaternes myndigheder på baggrund af klare, ensartede, kodificerede regler, hvilket frigører ressourcer i Kommissionen til at varetage de sager, der har størst indvirkning på det indre marked. Hovedinstrumenter til dette er især Deminimis forordningen⁵ og den generelle gruppefritagelsesforordning⁶.

Der blev også fastlagt nye regler og procedurer for samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne, nye statsstøtteklage-regler og procedurer, samt regler om offentlig kontrol med statsstøtte på baggrund af nationale statsstøttere registre.

Endelig har Kommissionen i juni 2016 vedtaget en meddelelse om statsstøttebegrebet – ”the notion of Aid”⁷, der indeholder Kom-

missionens bud på, hvilke typer af tildeling af offentlige økonomiske ressourcer til virksomheder, der udgør statsstøtte. *Det er spændende læsning!!!*

I hvilke tilfælde udgør tildeling af offentlige økonomiske midler til virksomheder statsstøtte?

Kommissionen har givet et bud på dette i den nye meddelelse fra juli 2016⁸ med udgangspunkt i statsstøtte definitionen i TEUF art. 107 stk.1 og retspraksis:

”Bortset fra de i traktaterne hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med det indre marked i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne”⁹

I meddelelsen redegøres der detaljeret for indholdet i de 6 kriterier for, hvornår *statsstøtte er uforenelig med det indre marked*. Der skal være tale om anvendelse af *offentlige økonomiske midler, der tildeler virksomheder, en selektiv fordel, der forvrider eller truer med at forvride konkurrencen og påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne*.¹⁰

Det skal især bemærkes, at der – meget nyttigt – redegøres grundigt for definitionen på virksomheder, der er de støttemodtagere, der er omfattet af traktatens art. 107 stk.1. Virksomheder defineres som enheder, der udøver økonomisk aktivitet, uafhængigt af deres juridiske status, ejerskab, finansieringsform, status under national ret og om der er tale om non profit aktivitet. Økonomisk aktivitet defineres af EU-domstolen som *enhver aktivitet, der indebærer afsætning af varer og / eller tjenesteydelser på et marked*. Derudover redegøres der for i hvilke tilfælde, der er tale om offentlig myndighedsudøvelse

³ Forordning nr.733/2013 af 22.juli 2013 om ændring af forordning nr. 994/98 - Bemyndigelsesforordningen.

⁴ Rådsforordning nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EFTraktatens artikel 93, EFT 1999 L 83/1 som ændret ved Rådets forordning (EU) Nr. 734/2013 af 22. juli 2013 om ændring af forordning (EF) nr. 659/1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens art. 93 samt Kommissionsforordning 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens art. 93, EUT 2004 L140/1.

⁵ Deminimis forordningen 1407/2013.

⁶ GBER 702/2014.

⁷ Communication from the Commission – Commission notice on the notion of State aid as referred to in article 107(1), C262/01 of 19 July 2016.

⁸ Op cit.

⁹ Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde art. 107 stk.1.

¹⁰ En nærmere gennemgang af statsstøttebegrebet findes i Erhvervs- og Vækstministeriet statsstøttehåndbog, www.evm.dk

– d.v.s. ikke økonomisk aktivitet som fx militær, politik, retsvæsen, sociale ydelser, sundhed, uddannelse, forskning og bevarelse af kultur og naturarv¹¹.

Der er generelt tale om en kodificering og redegørelse for kendt retspraksis på statsstøtteområdet, men Kommissionen vover dog pelsen på enkelte områder og bevæger sig ud i at redegøre for ny statsstøttepraksis. Det gælder statsstøttereglerne anvendelse på områderne: *Infrastruktur, kultur, støtte af lokal karakter uden samhandlingspåvirkning, forholdet mellem statsstøttereglerne og reglerne om offentligt udbud – samt statsstøttereglerne anvendelse på skatteområdet.*

Infrastruktur: I en række sager indenfor de senere år, herunder Kommissionens afgørelser i statsstøttesagerne om Øresundsforbindelsen¹² og Femern bælt forbindelsen¹³ er det – i lyset af Leipzig Halle dommen¹⁴ – blevet slået fast, at infrastruktur, der drives som økonomisk aktivitet, vil være omfattet af statsstøttereglerne. Offentlig støtte til fx investering i infrastruktur vil derfor skulle notificeres til og godkendes af Kommissionen, som forenelig med det indre marked, for at statsstøtten vil kunne ydes lovligt. I meddelelsen om statsstøttebegrebet slås det fast, at offentlige investeringer i bygning og renovering af infrastruktur ikke indebærer statsstøtte, hvis den pågældende infrastruktur ikke konkurrerer med ”samme slags” infrastruktur¹⁵. Og det slås ydermere fast, hvilket er en modificering af Kommissionens tidligere afgørelse i sagen om etablering af Multiarenaen i Ørestaden/København¹⁶, at infrastruktur bygget med statsstøtte, ikke vil indebære statsstøtte til de, der vil varetage driften af infrastrukturen og brugerne af infrastrukturen, hvis disse parter betaler markedsprisen for leje og brug af den pågældende infrastruktur.¹⁷

Kommissionen er aktuelt i gang med at udarbejde regler om forenelig statsstøtte til en lang række typer af infrastruktur¹⁸ og har udarbejdet en nyttig checkliste til brug for vurdering af statsstøtte i forbindelse med offentlig finansiering af infrastruktur, det såkaldte: ”Analytical Grids on the application of State Aid rules to the financing of infrastructure Projects.”¹⁹

Kultur: Der redegøres i meddelelsen for, at offentlig finansiering af kulturaktiviteter, der ikke er kommercielle, men tilbydes gratis eller mod et minimalt gebyr, ikke er omfattet af statsstøtedefinitionen og statsstøttereglerne.²⁰ Der er tale om et bidrag til afklaring af spørgsmålet om, hvornår kulturelle aktiviteter udgør økonomisk aktivitet, men det udestår stadigvæk til en konkret fortolkning at afgøre, hvad der er kultur og kulturaktivitet og i hvilket omfang ”aktiviteten” udgør økonomisk aktivitet. Så spørgsmålet er om formuleringen alene er en tautologi, og spørgsmålet er vel i og for sig, hvor grænsen går mellem kultur og kommerciel erhvervsvirksomhed – noget som denne artikels forfatter ikke ønsker at byde ind på. Der kan dog hentes hjælp til fortolkningen i art. 53 i den generelle gruppefritagelsesforordning om støtte til kultur og bevarelse af kulturarven.²¹

Støtte af lokal karakter: I meddelelsen redegøres nærmere for, hvor effekten af statsstøtte til virksomheder er af lokal karakter og ikke påvirker samhandlen mellem medlemsstaterne. Udgangspunktet er, at alene statsstøtte der påvirker samhandlen mellem medlemsstaterne er omfattet af TEUF art. 107 stk. 1 og statsstøttereglerne.²² Kommissionen afgjorde i april 2015 i 7 sager, at der ikke var tale om statsstøtte, da den ydede offentlige finansiering ikke påvirkede samhandlen mellem medlemsstaterne.²³ Kommissionen har fastlagt testkriterier for, hvordan det kan

¹¹ Kommissionens meddelelse C262/01 2016 s. 5 – 11.

¹² SA.36558, SA.36662 og SA.38371

¹³ N157/2009 og SA.39078

¹⁴ T-443/08 og T-455/08, C-288/11 og

¹⁵ Kommissionens meddelelse C262/01 2016, punkt 211 ff.

¹⁶ Multiarenasagen SA.333728

¹⁷ Kommissionens meddelelse C262/01 2016 punkt 200 ff.

¹⁸ Lufthavne, havne, motorveje og faste forbindelser, jernbaner, transport infrastruktur i byer, bredbånd, energinet, affaldshåndtering, vand og spildevand, kultur og kulturarv, sport og multifunktionel infrastruktur og forskning

¹⁹ Jf. http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/state_aid_grids_2015_en.pdf

²⁰ Kommissionens meddelelse C262/01 2016, punkt 33 – 37.

²¹ GBER 702/2014 art. 53

²² K Kommissionens meddelelse C262/01 2016 punkt 196 ff / 210 ff.

²³ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4889_en.htm: Czech Republic - Hradec Králové public hospitals (SA.37432), Germany – Medical centre in Durmersheim (SA.37904), Germany - Städtische Projektgesellschaft “Wirtschaftsbüro Gaarden - Kiel” (SA.33149), Germany – Landgrafen-Klinik (SA.38035), The Netherlands – Investment aid for Lauwersoog port (SA.39403), United Kingdom - Glenmore Lodge (SA. 37963) and United Kingdom - Member-owned golf clubs (SA.38208)

vurderes om der er samhandelseffekt i en konkret sag. Det afgørende er, om støtte-modtageren udbyder varer eller tjenesteydelser til et begrænset område i en medlemsstat og om det er sandsynligt/usandsynligt, at dette vil tiltrække kunder fra andre medlemsstater, og om det må forudses at foranstaltningen vil have mere end marginal effekt på betingelserne for grænseoverskridende investeringer og etablering. Interessante vurderingskriterier, der fremover vil kunne tages i anvendelse i vurdering af konkrete danske lokale projekter med offentlig støtte. Det skal bemærkes, at sådanne projekter som udgangspunkt er omfattet af notifikationsforpligtelsen jf. TEUF art. 108 og procedureforordningen²⁴, ligesom Konkurrence-lovens § 11 a²⁵ vil skulle iagttages.

Skatteområdet: Kommissionen har udarbejdet en grundig gennemgang af statsstøttereglernes anvendelse på skatteområdet, der følger op på den række af sager og kommissions afgørelser²⁶, der de senere år har været om urimelig konkurrenceforvridende administrativ praksis på skatteområdet og statsstøtte i form af skattebegunstigelser. Udgangspunktet er, at statsstøttereglerne gælder fuldt ud for skatter og afgifter, der statsstøttereftigt opfattes som at de offentlige myndigheder yder støtte ved at give afkald på en indtægt. Metoden til at teste, om der er tale om selektive skattefordele indebærer: 1. at det normale beskatningsniveau fastlægges. 2. Herefter afklares det, hvorvidt der er tale om afvigelser fra det generelle, normale, objektivt fastsatte skatte- eller afgiftsniveau, og 3. det vurderes om der hermed tildeles selektive fordele til visse virksomheder og eller produktioner. Der vil uden tvivl være behov for at afklare omfangslogikken og rækkevidden af disse vurderingskriterier i forhold til konkrete statsstøttesager på skatte og afgiftsområdet i de kommende år. Det kan anbefales at læse meddelelsen grundigt eventuelt sammen med andre relevante bidrag om statsstøtte og skatter og afgifter.²⁷

Statsstøttereglerne og reglerne om offentligt udbud

Det bliver endeligt slået fast, at hvis offentlige myndigheder indkøber varer og/eller tjenesteydelser gennem offentlige udbud, der overholder EU reglerne om offentlige udbud /indkøb, så er dette som udgangspunkt tilstrækkeligt til at sikre at handlingen ikke indebærer statsstøtte.²⁸

I den kommende tid vil der blive behov for at teste meddelelsens principielle bud på statsstøttebegrebets udstrækning på baggrund af konkrete sager og ny retspraksis. Statsstøtteområdet er nemlig dynamisk og under stadig udvikling, og der vil blive behov for mange drøftelser og overvejelser i EU's og det danske statsstøtte miljø – det er spændende tider.

Decentralisering af statsstøttekompetence og kontrol til medlemsstaterne

Decentraliseringen af kompetencen til at vurdere og kontrollere statsstøtte har fundet sted med Deminimis forordningen²⁹ og den generelle gruppefritagelsesforordning.³⁰

Deminimis-forordningen fastlægger, at beløb på op til 200.000 EUR pr. virksomhed over 3 regnskabsår kan tildeles af myndighederne uden at dette er omfattet af statsstøttereglerne, da sådan ”støtte” ikke vurderes at fordreje konkurrencen eller påvirke samhandlen mellem medlemsstaterne på det indre marked. Der knytter sig en række formaliteter til anvendelse af deminimis forordningen og tildeling af deminimis støtte. Myndighederne skal sikre sig, at den pågældende virksomhed overholder støtteloftet ved en tro og love erklæring (eller ved at støtten tjekkes med oplysningerne i et offentligt de minimis støtteregister), og at alle betingelserne i de minimis forordningen er overholdt. Virksomheden er ansvarlig for at overholde loftet, da for meget udbetalt deminimis støtte medfører at støttebeløbet er ulovlig støtte, der skal tilbagebetales til støttetildelende myndighed med renters rente.

» Allerede kort efter, at jeg blev ansat i det der dengang hed ”Industriministeriet” i december 1989, fik jeg min første statsstøttesag om statsstøttegodkendelse af den nye ”Erhvervsfremmelov”. Jeg gik til min kontorchef og sagde, at vi havde et problem med statsstøttereglerne, hvorefter han så på mig og udtalte: ”Preben, vi har ingen problemer – kun opgaver”.

²⁴ 734/2013

²⁵ Konkurrencelovens § 11a. jf. lovbekendtgørelse nr. 700 af 18. juni 2013, med de ændringer, der følger af § 1 i lov nr. 1371 af 16. december 2014 og § 3 i lov nr. 741 af 1. juni 2015.

²⁶ SA. 38375 Fiat Finance and Trade, SA. 38374 Starbucks. I begge tilfælde sager hvor virksomhedernes skattepligtige beløb blev sænket af de nationale skattemyndigheder jf. pressemeddelelse IP/15/5880. Kommissionen har også igangsat skatteundersøgelse af MCDonalds (SA. 38945) Apple i Irland (SA 38373) og Amazon i Luxembourg (SA 38944), samt en Belgisk ordning om beskatning af meroverskud (SA 37667). Kommissionen er aktuelt i gang med at undersøge praksis for skatteafgørelser i EU medlemsstaterne (IP/14/2742).

²⁷ Fx Mona Aldestam: EC state aid rules applied to taxes, an analysis of the selectivity criterion, Uppsala 2005.

Yderligere Erhvervs- og Vækstministeriet, Statsstøttehåndbogen 2015 www.evm.dk

²⁸ Kommissionens meddelelse C262/01 2016 p. 84, 89 – 96. Det påpeges, at ”in house” transaktioner også kan indebære statsstøtte.

²⁹ 1407/2013

³⁰ 702/2014

» I en række sager inden for de senere år, herunder Kommissionens afgørelser i statsstøttesagerne om Øresundsforbindelsen og Femern Bælt forbindelse, er det blevet slået fast, at infrastruktur, der drives som økonomisk aktivitet, vil være omfattet af statsstøttere reglerne.

Det andet instrument er den generelle gruppefritagelsesforordning for statsstøtte. På baggrund af en udvidet bemyndigelse fra Rådet til Kommissionen blev der udarbejdet og vedtaget en bemyndigelsesforordning af Rådet. En udvidet generel statsstøtte gruppefritagelsesforordning af Kommissionen med ca. 35 kodificerede typer af støtte som medlemsstaterne vil kunne anvende som forenelig statsstøtte uden forudgående notifikation og godkendelse hos Kommissionen. Der er hermed tale om yderligere decentralisering af kompetence til at kontrollere overholdelse af statsstøttere reglerne til medlemsstaternes myndigheder, der blot skal informere Kommissionen om støtten senest 20 dage efter den er tildelt. Kommissionen får dog bemyndigelse til at fratage og ophæve nationale myndigheders mulighed for at anvende gruppefritagelsesforordningen, hvis det konstateres, at ordningens bestemmelser misbruges – og i så fald vil der alene være mulighed for at notificere og anmode om Kommissionens godkendelse af statsstøtte.³¹

Den eksisterende gruppefritagelsesforordning blev udvidet med nye typer af støtte til innovation, genopretning af skader efter naturkatastrofer, støtte til transportfaciliteter for beboere i afsidesliggende områder, til bredbåndinfrastruktur, til kultur og bevarelse af kulturarven, til sport- og multifunktionel infrastruktur og investeringer i lokalinfrastruktur. Kommissionen forventer, at ca. 90 % af den statsstøtte, der fremover tildeles i EU's medlemsstater, vil blive tildelt med udgangspunkt i den generelle gruppefritagelsesforordning. Dette kræver generelt øgede kompetencer og øget samarbejde mellem myndighederne i medlemsstaterne om fortolkning og anvendelse af reglerne – og en ny rådgiverrolle for Kommissionen. Især vil der være udfordringer for de decentrale myndigheder i Regioner og kommuner³².

³¹ GBER 702/2013 Artikel 10, jf. Bemyndigelsesforordningen 733/2013 art. 3.

³² Se fx sagen om Sønderborg Kommunes garantistillelse for 2 fjernvarmeværker jf. Sønderborg rets afgørelse af 14. juli 2014 - BS C3-605/2013. Endeligt afgjort ved dom afsagt den 25. januar 2015 af Vestre Landsrets 16. afdeling i ankesag V.L. B-1704-14 og sagen om tildeling af kontrakt om udbygning af bredbåndnet i Ringkøbing-Skjern kommune jf. SA.45124.

³³ Blandt andet følgende guidelines: Statsstøtte med regionalt sigte for 2014-2020, Forskning, udvikling og innovation, Miljøbeskyttelse og Energiforanstaltninger, Statsstøtte til fremme af risikofinansieringsinvesteringer, Statsstøtte til film og audiovisuelle værker, Statsstøttere reglerens anvendelse på public service radio- og tv- virksomhed, Statsstøttere reglerne til bredbånd, Statsstøtte til lufthavne og luftfartsselskaber, Statsstøtte til søtransportsektoren, Statsstøtte til jernbaneselskaber, Projekter af fælleseuropæisk interesse, Redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder, og Støtte til redning og omstrukturering og støtte til lukning i stålindustrien jf. EU tidende C 209/1 af 23.7.2013, C 198 af 27.6.2014, C 200 af 28.6.2014, C 19/4 af 22.1.2014, C 332/1 af 15.11.2013, C 257/1 af 27.10.2009, C 25/1 af 26.1.2013, C 99/3 af 4.4. 2014, C 13/3 af 17.1. 2004, C 184/13 af 22.7.2008, C 188/4 af 20.6.2014, C 249/1 af 31.7.2014 og C 70/21 af 19.3.2002

³⁴ Kommissionens meddelelse om Retningslinjer for statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi 2014-2020 (2014/C 200/01)

³⁵ Bl.a. Tyskland, Danmark, Nederlandene. Aktuelt overvejes det, hvordan den danske støtte til vedvarende energi skal finansieres.

Derudover har Kommissionen – efter konsultation af medlemsstaterne – revideret en lang række rammebestemmelser og guidelines der er udtryk for de kriterier Kommissionen lægger vægt på for at godkende statsstøtte som forenelig med det indre marked.³³ Der er tale om en række ændringer af Kommissions tidligere praksis. Det skal især bemærkes, at Kommissionen med de nye rammebestemmelser for statsstøtte til miljø og energi lægger vægt på, at de nye bestemmelser bidrager til fremme af det fælles indre energimarked, markedsbaserede løsninger til fremme af vedvarende energi og 2030 klimamålene og i øvrigt strammer kriterierne for støtte til energiforanstaltninger i medlemsstaterne³⁴. Den nye Kommissions praksis har givet udfordringer for en række medlemsstaters initiativer til fremme af vedvarende energiforsyning.³⁵ Det er dog Kommissionens forventning, at kun godt 10 pct. af den fremtidige statsstøtte vil skulle anmeldes til og forhåndsgodkendes af Kommissionen. Den øvrige støtte vil blive tildelt efter Deminimis forordningen eller den generelle gruppefritagelsesforordning.

Nye kontrolforanstaltninger, klageregler og procedurer

Der er indført nye omfattende gennemsigthedskrav. Pr. 1. juli 2016 er der etableret nationale statsstøttere registre i hver medlemsstat, hvor alle statsstøttebeløb på over 500.000 EUR pr. virksomhed skal registreres. Registret skal være offentligt tilgængeligt og med brugervenlige søgefunktioner for offentligheden, og vil kunne danne grundlag for en åben offentlig gensidig kontrol med, hvilke virksomheder der tildeles statsstøtte. Registret vil skulle indeholde væsentlige oplysninger om støtteforanstaltningen, fx navnet på støttemodtagerne og støttebeløb. Registret indebærer, at Kommissionens ex-ante kontrol med statsstøtte afløses af en ex-post

» Der er indført nye omfattende gennemsigtighedskrav. Pr. 1 juli er der etableret nationale statsstøttere registre i hver medlemsstat, hvor alle støttebeløb på over 500.000 EUR pr. virksomhed skal registreres. Registret skal være offentligt tilgængeligt og med brugervenlige søgefunktioner for offentligheden, og vil kunne danne grundlag for en åben offentlig gensidig kontrol med, hvilke virksomheder der tildeles statsstøtte.

markeds- og konkurrentkontrol. I Danmark etableres statsstøttere registret i regi af Erhvervsfremmestyrelsen, og vil kunne tilgås på styrelsens hjemmeside www.ERST.dk, hvor der ligeledes vil være vejledning og adgang til rådgivning. Yderligere rådgivning vil kunne indhentes hos Erhvervs- og Vækstministeriets Statsstøttesekretariat på www.evm.dk.

Klageprocedurerne på statsstøtteområdet er forenklet ved den nye klageformular der er udarbejdet på grundlag af Rådets revision af procedureforordningen.³⁶ Kommissionen vil kun behandle klager, hvis formkravene i klageformularen er opfyldt. Derudover tildeles Kommissionen kompetence til at indhente oplysninger direkte fra virksomheder i forbindelse med konkrete sager og sektorundersøgelser, og vil kunne tildele tvangsbøder til virksomheder, der ikke samarbejder. Endeligt formaliseres samarbejdet mellem Kommissionen og de nationale domstole.

Behov for viden og styrket samarbejde om anvendelse af statsstøttereglerne i EU og i Danmark

Der bliver behov for øget viden hos nationale og lokale myndigheder – og hos virksomhederne og deres rådgivere – om hvordan statsstøttere regler og procedurer skal anvendes og overholdes, samt behov for videndeling og samarbejde.

I EU regi deltager Erhvervs- og Vækstministeriet i et tæt samarbejde med Kommissionen og de øvrige medlemsstater samt EFTA landene om viden udveksling og anvendelse af statsstøttere regler og procedurer i den såkaldte ”Compliance Group”, der 2 gange årligt mødes med Konkurrencekommissær Vestager for at drøfte gennemførelsen af reformen og håndhævelsen af statsstøttere reglerne, og øvrigt mødes jævnligt for at udveksle viden og best practice om statsstøttepraksis. Der er udarbejdet en lang række værktøjer, der kan anvendes af medlemssta-

³⁶ 734/2013

» Reformen indebærer en revision af 2 rådsforordninger – bemyndigelsesforordningen og procedureforordningen – og ca. 35 Kommissionsretsakter og en decentralisering af kompetencen til at udøve statsstøttekontrol og selvregulering til medlemsstaternes myndigheder på baggrund af klare, ensartede, kodificerede regler, hvilket frigør ressourcer i Kommissionen til at varetage de sager, der har størst indvirkning på det indre marked.

terne – fx en code of conduct for god statsstøttepraksis og en fælles elektronisk platform om fortolkning af regler og procedurer – den såkaldte state aid wiki, hvor medlemsstaternes myndigheder kan stille spørgsmål og få svar på udfordringer med statsstøtte-reglerne.

I den danske Centraladministration har vi – udover det rådgivende interministerielle statsstøtteudvalg³⁷ – etableret et statsstøttenetværk, hvor alle ministerier og styrelser, samt KL og Danske regioner deltager med målet at udveksle og koordinere viden om gennemførelse og håndhævelse af de nye regler og procedurer. Det følger med statsstøttereformen og den decentraliserede kompetence, fx de nye klageregler, statsstøttere registret, brugen af gruppefritagelsesforordningens bestemmelser og anvendelse af statsstøttere reglerne på fx Kulturområdet, skatteområdet og på infrastruktur. Erhvervs- og Vækstministeriets statsstøttese-kretariat er til rådighed for besvarelser af spørgsmål om statsstøtte, og der kan søges hjælp i Statsstøttehåndbogen eller statsstøttechecklisten.³⁸

Udfordringen for de danske myndigheder – samt virksomhederne og deres rådgivere

Allerede kort tid efter, at jeg blev ansat i det der dengang hed ”Industriministeriet” i december 1989 fik jeg min første statsstøttesag

om statsstøttegodkendelse af den nye ”Erhvervsfremmelov”. Jeg gik til min kontorchef og sagde, at vi havde et problem med statsstøttere reglerne, hvorefter han så på mig og udtalte: ”Preben, vi har ingen problemer – kun opgaver”. Klogt sagt, og faktisk min tilgang til statsstøttespørgsmål i dag. Der er tale om, at alle opgaver kan og skal løses, og der er mange opgaver at tage fat på:

- Rådgivning om tilrettelæggelse af danske initiativer, der indebærer statsstøtte,
- Viden og kompetenceudvikling om anvendelsen af de nye statsstøttere regler og procedurer der følger med statsstøttereformen – og deltagelse i EU samarbejdet om anvendelsen af regler og procedurer,
- Styrket decentral kompetence til at vurdere statsstøttespørgsmål og overholde statsstøttere regler og procedurer – og her er der især behov for styrket rådgivning af regioner og kommuner,
- Øget netværkssamarbejde med private aktører på statsstøtteområdet og vejledning af virksomhederne og deres rådgivere. ■

³⁷ Etableret i 2007. Formand Erhvervs- og Vækstministeriet. Medlemmer er Justitsministeriet, Finansministeriet og Udenrigsministeriet. Udvalget og sekretariatet i Erhvervs- og Vækstministeriet rådgiver centraladministrationen om håndtering af alle typer af statsstøttespørgsmål – yderligere oplysninger på www.evm.dk

³⁸ Se www.evm.dk eller DG Competition: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/overview/index_en.html